

Poštovani čitatelji!

U sklopu 31. jesenskoga međunarodnoga bjelovarskog sajma u Gudovcu, od 13. do 15. rujna 2024. godine održana je 31. državna stočarska izložba. Pokrovitelj je bilo Ministarstvo poljoprivrede, dok je uz organizatora Bjelovarski sajam d.o.o. suorganizator bila Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu uz svesrdnu pomoć uzgojnih udruženja, osobito središnjih saveza uzgajivača. Sajam je svečano otvorio ministar poljoprivrede, šumarstva i ribarstva Josip Dabro. U ime HAPIH-a pozdravnu riječ održao je v.d. ravnatelj izv.prof.dr.sc. Krunoslav Karalić, zahvalivši svim uzgajivačima i izlagačima i pohvalivši njihovu predanost i ustrajnost.

Na ovogodišnjoj 31. državnoj stočarskoj izložbi sudjelovalo je 180 izlagača koji su predstavili 400 grla/jedinki u 32 pasmine i 107 kolekcija. Izlagači su predstavili svoja najkvalitetnija grla/kolekcije domaćih životinja - goveda, konje, ovce, koze, perad i pčele. Izložba svinja nije održana iz preventivnih razloga s ciljem sprečavanja širenja afričke svinjske kuge. Nakon otvorenja uslijedio je revijalni, 18. po redu Kup mladih uzgajivača, poznatiji kao Bambino kup. Ove godine sudjelovalo je 26 djece odjevenih u narodne nošnje, koja su vodila telad sa svojih obiteljskih gospodarstva. Cilj je Bambino kupa promocija te nastavak obiteljske tradicije uzgoja stoke i bavljenja stočarskom proizvodnjom. Prirodne medalje HAPIH-a djeci su uručili ministar Dabro i v.d. ravnatelj HAPIH-a Karalić. Održano je i Natjecanje mladih ocjenjivača vanjštine krava u kojem su

se nadmetale četiri skupine studenata i učenika: studenti Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, studenti Fakulteta agrobiotehničkih znanosti iz Osijeka, studenti Visokoga gospodarskog učilišta u Križevcima, te učenici Srednje gospodarske škole Križevci. O detaljima s 31. državne stočarske izložbe, kao i 8. kupa mladih

uzgajivača goveda u Krivom Putu svaka-ko pročitajte u našem novom Podlistku.

izv. prof. dr. sc. Krunoslav Karalić,
v. d. ravnatelja HAPIH-a

Impressum: Glavni i odgovorni urednik:
izv.prof.dr.sc. Krunoslav Karalić
Urednički odbor: Sara Mikrut Vunjak, dipl.iur.,
dr.sc. Zdenko Ivkić, Ivica Vranić, struč.spec.ing.agr.,
Davor Pašalić, dr.med.vet., dr.sc. Marija Špehar,
dr.sc. Dragan Solić, Josipa Pavičić, dipl.ing.agr.,
Vatroslav Tissauer, dipl.ing.polj.univ.spec.oec.
Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu,
Vinkovačka cesta 63c, 31000 Osijek
MB: 2528614 | OIB: 35506269186,
IBAN: HR1210010051863000160

U ovom broju donosimo

- 2** Održana 31. državna stočarska izložba u Gudovcu
- 7** Održano stručno predavanje "Novosti o ulasku simentalke pasmine RH u zajednički sustav genetskoga/genomskog vrednovanja Njemačke/Austrije/Češke (DAC)"
- 8** Održan 8. kup mladih uzgajivača goveda u Krivom Putu

Održana 31. državna stočarska izložba

> Josipa Pavičić, dipl.ing.

Centar za stočarstvo, josipa.pavicic@hapih.hr

U sklopu 31. jesenskoga međunarodnoga bjelovarskog sajma u Gudovcu, od 13. do 15. rujna 2024. godine održana je 31. državna stočarska izložba. Pokrovitelj je bilo Ministarstvo poljoprivrede, dok je uz organizatora Bjelovarski sajam d.o.o. suorganizator bila Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH, Centar za stočarstvo) uz svesrdnu pomoć uzgojnih udruženja, osobito središnjih saveza uzgajivača. Sajam je svečano otvorio ministar poljoprivrede, šumarstva i ribarstva Josip Dabro. U ime HAPIH-a pozdravnu riječ održao je v.d. ravnatelj izv. prof. dr.sc. Krunoslav Karalić, zahvalivši svim uzgajivačima i izlagačima i pohvalivši njihovu predanost i ustrajnost.

Na ovogodišnjoj 31. državnoj stočarskoj izložbi sudjelovalo je 180 izlagača koji su predstavili 400 grla/jedinki u 32 pasmine i 107 kolekcija. Izlagači su predstavili svoja najkvalitetnija grla/kolekcije domaćih životinja - goveda, konje, ovce, koze, perad i pčele. Izložba svinja nije održana iz preventivnih razloga s ciljem sprečavanja širenja afričke svinjske kuge.

Nakon otvorenja uslijedio je revijalni, 18. po redu Kup mladih uzgajivača, poznatiji kao Bambino kup. Ove godine sudjelovalo je 26 djece odjevenih u narodne nošnje, koja su vodila telad sa svojih obiteljskih gospodarstva. Cilj je Bambino kupa promocija te nastavak obiteljske tradicije uzgoja stoke i bavljenja stočarskom proizvodnjom. Prigodne medalje HAPIH-a djeci su uručili ministar Dabro i v.d. ravnatelj HAPIH-a Karalić. Nakon Bambino kupa održano je Natjecanje mladih ocjenjivača vanjštine krava. Nadmetale su se četiri skupine studenata i učenika: studenti Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, studenti Fakulteta agrobiotehničkih znanosti iz Osijeka (FAZOS), studenti Visokoga gospodarskog učilišta u Križevcima (VGUK), te učenici Srednje

Kup mladih uzgajivača goveda

Natjecanje mladih ocjenjivača vanjštine krava

gospodarske škole Križevci (SGŠ). Prvo mjesto osvojile su Diana Mirt i Veronika Priščan, učenice Srednje gospodarske škole Križevci. Drugo mjesto pripalo je Dariu Bugarinu i Martinu Stručiću, studentima Veleučilišta u Križevcima. Treće mjesto zauzeli su Tea Zaharov, Barbara Perica i Josip Vidović, studenti Fakulteta agrobiotehničkih znanosti iz Osijeka.

Nagrađenim uzgajivačima i grlima na 31. državnoj stočarskoj izložbi nagrade su u ime HAPIH-a uručili v.d. ravnatelj Karalić, voditelj Centra za stočarstvo dr. sc. Zdenko Ivkić, Davor Pašalić, dr.med. vet., savjetnik ravnatelja za stočarstvo, te načelnici sektora u Centru za stočarstvo dr. sc. Dragan Solić i Mladen Mol-

nar, dipl.ing. Nagrade su u ime svojih uzgojnih udruženja suorganizatora uručili predsjednici Branko Kolak (SUHUH), Damir Horvatić (H.U.SIM.), Tomislav Vidas (HSUOiK), Rodoljub Džakula (SUMPJ) i Mirko Devčić (HUU Salers Croatia). Nagrađeni uzgajivači dobili su osim toga i darove brojnih sponzora.

Izložba goveda

Izložba goveda organizirana je u suradnji HAPIH-a (Centar za stočarstvo) sa Središnjim savezom hrvatskih uzgajivača simentalskoga goveda (H.U.SIM.), Savezom udruga hrvatskih uzgajivača holsteina goveda (SUHUH), Savezom uzgajivača

Štarska izložba u Gudovcu

Šampionom izvornih pasmina goveda proglašen je bik istarskoga goveda

Šampionka holstein pasmine

mesnih pasmina goveda (SUMP), Hrvatskim uzgojnim udruženjem Salers-Croatia, Udrugom uzgajivača buše i Savezom uzgajivača istarskoga goveda.

Prvog dana stočarske izložbe održana je ocjena mesnih i izvornih pasmina i po prvi put odabrana su šampionska grla mesnih i izvornih pasmina. Članovi Povjerenstva za ocjenu izvornih pasmina bili su dr.sc. Dražen Čuklić, prof.dr.sc. Pero Mijić i Vatroslav Tissauer, dipl.ing.polj., univ.spec.oec.

U kolekciji krava pasmine buša prvonagrađena je Rozika B106, HR 9201041241, vlasnice Nevenke Pavić (Gornja Kovačica), drugonagrađena je Željana B105, HR 2200297446, posjed-

nika Tomislava Mijića (Grabušić), dok je treće mjesto osvojila NNB 54, HR 6201420036, posjednika Alena Ružičke (Končanica).

Šampionom izvornih pasmina goveda proglašen je bik istarskoga goveda Petko L2, HR 0201357530, posjednika Antonia Radina (Radini).

Kod mesnih pasmina goveda birana su najbolja grla u tri kolekcije - bikova, junica i krava. Članovi Povjerenstva za ocjenu mesnih pasmina bili su prof. dr. sc. Miljenko Konjačić, Drago Udbinac, struč.spec.ing.agr., Josip Crnčić, struč.spec.ing.agr., i Željko Picig, bacc.ing.agr.

U kolekciji bikova mesnih pasmina prvonagrađen je bik Miro HR

3201657624, pasmine limousin, posjednice Nevenke Pavić (Gornja Kovačica). Druga i treća nagrada pripale su bikovima charolais pasmine, posjednika PPK Valpovo EKO d.o.o., čiji je bik Tomo HR 5201587402 osvojio drugo mjesto, a bik Saša HR 6201587412 treće mjesto. U kolekciji junica mesnih pasmina goveda prvo i drugo mjesto osvojio je posjednik PPK Valpovo EKO d.o.o., sa svojim junicama charolais pasmine. Prvo mjesto pripalo je junici Suzi HR 6201587409, a drugo junici Sandri HR 120158404. Treće mjesto osvojila je junica pasmine salers Mica HR 4201619151, posjednika P.G. Božović (Čabradi).

U kolekciji krava mesnih pasmina prvo mjesto pripalo je Esmeraldi HR 5200605242, pasmine angus, posjednice Nataše Vujec (Novaki). Drugo mjesto osvojila je krava simentalke pasmine životnog broja HR 1200959695, posjednika Rodoljuba Džakule (Sjeverovac), dok je treće mjesto zauzela Lara HR 5201165219, također simentalke pasmine, posjednika Josipa Tučkorića (Ščapovec).

Šampionom mesnih pasmina proglašen je bik pasmine salers Ogulin, životnog broja HR 1538104332, posjednika Heifers d.o.o.

Nakon dvije godine ponovno je održana izložba holstein pasmine, koju je sudio međunarodni sudac Tamas Sebök iz Mađarske.

U kolekciji junica holstein pasmine prvonagrađena je HR 2201562738, posjednika Belje Plus d.o.o. (Mece), druga nagrada pripala je junici HR 6201367188 s farme Salaš (Marijanci), dok je treće mjesto pripalo junici HR 7201367169, također s farme Salaš d.o.o.

U kolekciji steonih junica holstein pasmine prvonagrađena je HR 5201367042, posjednika Farma Salaš d.o.o. (Marijanci), dok je drugo i treće mjesto pripalo junicama posjednika Belje Plus d.o.o. (Mece) - junica HR 7201561949 osvojila drugo, a junica HR 6201561845 treće mjesto.

Šampionkom holstein pasmine proglašena je junica životnog broja HR 1201562456, posjednika Belje plus d.o.o. Šampionsko zvono dar HAPIH-a uručili su v.d. ravnatelj Karalić i predsjednik SUHUH-a Kolak.

Na izložbi goveda simentalске pasmine nadmetala su se grla u četiri kolekcije: steone junice, krave s jednim teljenjem, krave s dva teljenja te kolekciji krave s tri i više teljenja. Čast odabira najboljih grla po kolekcijama te šampionskog grla pripala je sucu Joži Smolingeru iz Slovenije.

U kolekciji steonih junica simentalске pasmine prvonagrađena je Hani, HR 8201490677, posjednice Dušanke Rajaković (Predavac), drugonagrađena je Riba HR 8201483875, posjednika Tihomira Horvata (Kozarevac), dok je na trećem mjestu Ooma HR 5201484642, posjednika Dumeco d.o.o.

U kolekciji krava s jednim teljenjem, prvonagrađena je Cuga HR 4201425309, posjednika Božidara Domitrana (Martinščina), drugo mjesto osvojila je Gloria HR 2201407969, posjednika Luke Špehara (Narta), a treće mjesto pripalo je Bibi HR 4201412789, posjednika Darija Štampfa (Donji Sredani).

U kolekciji krava s dva teljenja prvonagrađena Desiree AT 093495969, posjednika Darija Štampfa (Donji Sredani), drugo mjesto osvojila je Srna HR 1201235961, posjednika Luke Špehara (Narta), dok se na trećem mjestu našla Simpa HR 6201250354, posjednika Božidara Domitrana (Martinščina).

U kolekciji krava s tri i više teljenja prvo i drugo mjesto osvojile su krave posjednika Božidara Domitrana (Martinščina), čija je Boca HR 4200664633 osvojila prvo, a Brund HR 8201046249 drugo mjesto. Treće mjesto osvojila je Ninica HR 2201047578, posjednika Stjepana Latinovića (Cugovec).

Za životnu proizvodnju nagrađena je krava Boca HR 4200664633, uzgajivača Božidara Domitrana iz Martinščine.

Šampionkom izložbe simentalске pasmine proglašena je krava Risa AT 245660538, uzgajivačice Dušanke Rajaković iz Predavca. Risa je zasluženom okićena lentom i šampionskim zvonom. Šampionsko zvono dar HAPIH-a uručili su v.d. ravnatelj Karalić i predsjednik H.U.SIM.-a Horvatić.

Šampionka simentalске pasmine

Izložba ovaca i koza

Izložba ovaca i koza organizirana je u suradnji HAPIH-a (Centar za stočarstvo) i Hrvatskog saveza uzgajivača ovaca i koza (HSUOiK). Ocjenjivanje ovaca i koza održano je tijekom prvog dana, a podjela nagrada trećeg dana izložbe. Povjerenstvo za ocjenu ovaca i koza činili su Michaela Kvisová iz Češke, koja je bila zadužena za suđenje ovaca romanovske pasmine, prof.dr.sc. Velimir Sušić bio je sudac za ostale inozemne pasmine ovaca, dok je prof.dr.sc. Boro Mioč bio sudac kod izvornih pasmina ovaca, uz pomoć Darka Jurkovića, dipl.ing.agr. (HAPIH, Centar za stočarstvo).

U kolekciji ovnova romanovske pasmine prvonagrađen je ovan HR 432968232, posjednika Maria Fabijaneca (Glina), drugonagrađen HR 232939784, posjednice Kristine Banić (Mali Raven), dok je treće mjesto osvojio HR 632357371, posjednika Nenada Seleša (Virje)

U kolekciji mladih ovnova romanovske pasmine prvonagrađen je mladi ovan HR 93341626 posjednika Maria Fabijaneca (Glina), drugonagrađen HR 633439953, posjednice Kristine Banić (Mali Raven), a treće mjesto osvojio je mladi ovan HR 532892895, također posjednice Kristine Banić.

U kolekciji ovaca romanovske pasmine prvonagrađena je ovca HR 731883393, posjednice Kristine Ba-

nić (Mali Raven), drugonagrađena HR 332166118, posjednika Mario Fabijaneca (Glina), a treće mjesto osvojila je ovca HR 8313127, posjednika Vladimira Vljajinića (Bjelovar).

U kolekciji šilježica romanovske pasmine prvonagrađena je HR 4333434242, posjednika Maria Fabijaneca (Glina), šilježica istog posjednika pod životnim brojem HR 133434479 osvojila je drugo mjesto. Treće mjesto osvojila je HR 333439975, posjednice Kristine Banić (Mali Raven).

U kolekciji ovnova ostalih konvencionalnih pasmina prvo mjesto osvojio je ovan suffolk pasmine, HR 932885226, posjednice Rahele Buban (Berek). Drugo mjesto osvojio je ovan pasmine njemački merino, HR 83267134, posjednice Đurđe Cindrić (Nova Gradiška). Treće mjesto pripalo je ovnu lacaune pasmine, HR 332870750, posjednika Nenada Radoševića (Gornja Kovačica).

U kolekciji ovaca ostalih konvencionalnih pasmina prvu nagradu osvojila je kolekcija posjednice Đurđe Cindrić (Nova Gradiška), drugo mjesto pripalo je kolekciji posjednika Milomira Uzelca (Predavac), dok je treće mjesto osvojila kolekcija posjednice Rahele Buban (Berek).

U kolekciji ovaca izvornih i ugroženih pasmina prvonagrađena je kolekcija istarske ovce, posjednice Vanese Murtić (Marčana). Druga nagrada pripala je kolekciji ličke pramenke posjednika Maria

Šampion kolekcije ovnova hrvatskih izvornih i ugroženih pasmina

Šampion ostalih konvencionalnih pasmina ovaca

Najljepše grlo kozarskog dijela izložbe

Frketića (Neretić), dok je treće mjesto osvojila kolekcija ličke pramenke, posjednice Matee Mihalić (Ladvenjak).

U kolekciji ovnova izvornih i ugroženih pasmina prvonagrađeni je ovan HR 232296681, posjednice Matee Mihalić (Ladvenjak), drugonagrađeni je ovan pasmine lička pramenka, HR 831988202, posjednika Tonia Mihalića (Ladvenjak). Treće mjesto pripalo je ovnu pasmine istarske ovce, HR 532838493, posjednice Vanese Murtić (Marčana).

Šampionom kolekcije ovnova hrvatskih izvornih i ugroženih pasmina proglašen je ovan pasmine lička pramenka životnog broja HR 131930578, posjednika Maria Frketića (Neretić). Šampionom ostalih konvencionalnih pasmina ovaca proglašen je ovan pasmine njemački merino HR 332675761, posjednika Milomira Uzelca (Predavac). Šampionska zvona dar HAPIH-a uručili su ravnatelj Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva doc.dr.sc. Zdravko Barać, v.d. ravnatelj HAPIH-a Karalić i predsjednik HSUOiK-a Tomislav Vidas.

U kozarskom dijelu izložbe **najljepšim grlom** proglašen je jarac istarske pasmine HR 940297789, posjednice Snježane Buić (Marčana).

Izložba kopitara

Izložbu kopitara prema nadležnosti organizirali su HAPIH (Centar za stočarstvo), Središnji savez udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka, Središnji savez uzgajivača konja hrvatski posavac i Udruga uzgajivača gidran pasmine konja Republike Hrvatske. Centar za stočarstvo HAPIH-a nadležan je bio za izložbu konja pasmine lipicanac.

Povjerenstvo za ocjenu lipicanaca činili su: Vesna Tomše Đuranec, dr.med. vet. (HAPIH, Centar za stočarstvo), dr.sc. Nidal Korabi (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva) i Domagoj Tadić, dipl.ing. (HAPIH, Centar za stočarstvo).

U kolekciji pastuha lipicanske pasmine prvonagrađen je 538 Neapolitano Gaetana XVIII-4, vlasnika Tihomira Salarića (Potok), drugonagrađeni 493 Neapolitano Gaeta IX-2, vlasnika i uzgajivača Državne ergele Đakovo i Lipik (Đakovo). Treće mjesto osvojio je 507 Conversano Lipa XXII-1, vlasnika Slavka Maroševića (Tisovac).

U kolekciji starijih kobila lipicanske pasmine prvonagrađena je 98 Gaetana XXV, vlasnika Tihomira Salarića (Potok), drugonagrađena 667 Zenta XVII, vlasnika Slavka Maroševića (Tisovac), dok je treće mjesto osvojila 835 Santa LIII, vlasnika Petra Vranjkovića (Otok).

U kolekciji mladih kobila lipicanske pasmine prvonagrađena je 789 Gaetana XXIV, vlasnice Anice Đoić, drugonagrađena je 746 Mima XXVI, vlasnika Siniše Perića, dok je treće mjesto osvojila 387 Santa XLVI, vlasnika Tomislava Oršolića (Županja).

Šampionom izložbe konja lipicanaca proglašen je pastuh 470 Pluto Batosta VI-8, vlasnika Državne ergele Đakovo i Lipik (Đakovo).

U revijalnom dijelu izložbe kopitara predstavljena su grla istarskog magarca.

Izložba peradi

Izložba peradi organizirana je u suradnji HAPIH-a (Centar za stočarstvo) i Hrvatskog saveza uzgajivača izvornih pasmina peradi. Povjerenstvo za ocjenu peradi činili su Darko Jurković, dipl.ing. (HAPIH, Centar za stočarstvo), izv.prof.dr.sc. Dalibor Bedeković (Agronomski fakultet u Zagrebu, sudac za izvorne pasmine kokoši) i prof.dr.sc. Zlatko Janječić (Agronomski fakultet u Zagrebu, sudac za zagorskog purana). Ocjenjivanje se provodilo u tri kolekcije peradi.

U kolekciji posavske kukmaste kokoši prvu i treću nagradu osvojio je posjednik Ivan Mikulin (Velika Buna), čija je kolekcija crveno-šarenog soja osvojila prvu, a kolekcija žuto-bijelog obrubljenog soja treću nagradu. Posjednik Mladen Kriličić osvojio je drugu nagradu s kolekcijom kukmaste kokoši zlatno-smeđeg soja.

U kolekciji zagorskog purana prvonagrađena je kolekcija brončanog soja posjednika Željka Kranjčevića (Carevdar), drugonagrađena je kolekcija sivog soja posjednika Ivana Vidičeka (Kaštelanec) dok je na trećem mjestu kolekcija sivog soja posjednika Dragutina Slivonje (Krapinske Toplice).

U kolekcija kokoši hrvatice prvonagrađena je kolekcija crvenog soja posjednika Ivana Bakarića (Ivanec), drugonagrađena je kolekcija jarebičasto-zlatnog soja posjednika Željka Kranjčevića (Carevdar), a trećenagrađena je

Šampionom izložbe konja lipicanaca

kolekcija crvenog soja ponovno posjednika Ivana Bakarića (Ivanec).

Šampionom izložbe peradi proglašen je kljun MB 28418, pasmine posavska kukmasta kokoš crveno - šarenog soja, posjednika Ivana Mikulina (Velika Buna), a šampionski pehar dar HAPIH-a uručio je ravnatelj Karalić.

Izložba pčela

U izložbi pčela sudjelovala su tri uzgajivača selekcioniranih matica pčela: OPG Miroslav Kobra (Grubišno Polje), OPG Zlatko Pemper (Pivnica Slavonska) i OPG Vlado Obad (Bjelovar), koji su izložili svoj apisarij sa živim pčelama te matice izvorne pasmine siva pčela. Izložba je organizirana u suradnji s Udrugom uzgajivača selekcioniranih matica pčela.

Stručna predavanja i skupovi

Prvog dana izložbe održana je panel rasprava "Revitalizacija svinjogojstva na područjima pogođenim afričkom svinjskom kugom", u organizaciji Odbora za svinjogojstvo Hrvatske poljoprivredne komore i uz sudjelovanje predstavnika HAPIH-ova Centra za stočarstvo dr.sc. Dragana Solića i Davora Pašalića, dr.med.vet.

Drugog dana izložbe HAPIH-ov Centar za stočarstvo i H.U.SIM. organizirali su predavanje na temu "Novosti o ulasku simentalne pasmine RH u zajednički sustav genetskog/genomskog vrednovanja Njemačke/Austrije/Češke". Nazočne su pozdravili v.d. ravnatelj HAPIH-a Karalić i Damir Horvatić, predsjednik H.U.SIM.-a. Prezentaciju u ime HAPIH-a održala je dr.sc. Marija Špehar, koja je predstavila aktivnosti HAPIH-ova Centra za stočarstvo u provedbi genomske selekcije te novosti o ulasku simentalne pasmine RH u navedeni međunarodni sustav, a što uključuje pripremu i slanje uključenih podataka. U ime H.U.SIM.-a aktivnosti je predstavila Mateja Česi, mag.ing.agr. Tijekom rasprave razgovaralo se o do sada učinjenom, o poslovima koje treba napraviti, ali i o prednostima za uzgajivače koje donosi ova međunarodna aktivnost. Moderator skupa bio je voditelj Centra za stočarstvo dr.sc. Zdenko Ivkić.

Posljednjeg trećeg dana sajma održan je skup u organizaciji Hrvatskog saveza uzgajivača ovaca i koza, Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i šumarstva te HAPIH-ova Centra za stočarstvo. Tema je bila "Glavne značajke i budući izgledi hrvatskog ovčarstva i kozarstva", a predstavnik HAPIH-ova Centra za stočarstvo u panel raspravi bio je dr.sc. Dragan Solić.

Održano stručno predavanje

Novosti o ulasku simentalke pasmine RH u zajednički sustav genetskoga/genomskog vrednovanja Njemačke/Austrije/Češke (DAC)

> Dr. sc. Marija Špehar
marija.spehar@hapih.hr

Tijekom održavanja 31. jesenskoga međunarodnoga bjelovarskoga sajma i 31. državne stočarske izložbe održano je stručno predavanje Novosti o ulasku simentalke pasmine RH u zajednički sustav genetskoga/genomskog vrednovanja Njemačke/Austrije/Češke (DAC), vezano uz trenutne aktivnosti provođenja genomske selekcije i punopravno uključivanje RH u ovaj međunarodni sustav. Nazočne su pozdravili izv. prof.dr.sc. Krunoslav Karalić, v.d. ravnatelja Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH), Damir Horvatić, predsjednik Središnjeg saveza hrvatskih uzgajivača simentalškoga goveda (H.U.SIM.) i dr.sc. Zdenko Ivkić, voditelj Centra za stočarstvo HAPIH-a.

Potpisivanje krovnog ugovora

Najvažnija je vijest potpisivanje krovnog ugovora s njemačkim partnerima o provedbi genotipizacije i dobivanju rezultata genomskih uzgojnih vrijednosti životinja simentalke pasmine procijenjenih u jednom koraku (tzv. single-step approach) u DAC sustavu, kao i slanje podataka svojstava mliječnosti, protoka mlijeka i porijekla u bazu podataka u Njemačkoj. Naime, na prijedlog H.U.SIM.-a 2023. godine, zajedno sa Centrom za stočarstvo HAPIH-a poduzeti su koraci kojima će RH postati punopravna članica DAC sustava, i to uključivanjem fenotipskih podataka hrvatske populacije simentalškoga goveda pod kontrolom proizvodnosti u ovaj sustav. Sukladno prijedlogu, populacija simentalškoga goveda RH postupno će biti uključena u sustav genomskog vrednovanja za pojedine skupine svojstava. Tijekom ove godine u HAPIH-u su pripremljeni podaci svojstava mliječnosti, protoka mlijeka i porijekla te dostavljeni u bazu podataka njemačkih partnera pa će biti uključeni u postupak genomskog vrednovanja.

Provedba genomske selekcije

Nakon uvodnih riječi, djelatnica H.U.SIM.-a Mateja Česi predstavila je djelatnosti Saveza u provedbi genomske selekcije (aktivnosti potpisivanja ugovora, postupke pri prikupljanju uzoraka i sufinanciranje genotipizacije županija). Aktivnosti HAPIH-a u provedbi genomske selekcije predstavila je dr.sc. Marija Špehar. Najvažnija je aktivnost HAPIH-a bila priprema i slanje podataka svojstava mliječnosti, protoka mlijeka i porijekla u bazu njemačkih partnera koji provode genomsko vrednovanje. U prezentaciji su predstavljeni i detaljno opisani svi setovi

podataka koje su tražili njemački partneri, i to prema definiranom protokolu pripreme i razmjene. U nastavku prezentacije dobiven je i uvid u broj genotipiziranih životinja i uzgajivača uključenih u provedbu genomske selekcije, kao i u postupke njezine provedbe (odabir kandidata, metodologija genomskog vrednovanja, objava rezultata genomskih uzgojnih vrijednosti, kriteriji odabira genotipiziranih životinja). Osim toga, pojašnjena je i nova single-step metodologija, koja je dovela do značajnih promjena u točnosti procijenjenih genomskih uzgojnih vrijednosti genotipiziranih životinja bez vlastita fenotipa. Upravo se zbog toga i javila potreba za uključivanjem podataka kontrole proizvodnosti. Idući je korak priprema proizvodnih podataka mesnatosti (i/ili vanjštine), kao i praćenje novih svojstava (zdravlje papaka, mastitis, poremećaji plodnosti) u čije će prikupljanje osim uzgajivača i djelatnika HAPIH-a biti potrebno i uključivanje veterinaru.

Sudionici stručnog predavanja složili su se da će punopravnim uključivanjem RH u sustav genetskoga/genomskog vrednovanja Njemačke/Austrije/Češke osigurati međunarodno pozicioniranje hrvatskog uzgoja te povećati učinkovitost hrvatskoga uzgojnog programa.

Održan 8. kup mladih uzgajivača goveda u Krivom Putu

> Dr. sc. Marija Špehar
marija.spehar@hapih.hr

Na sportsko-rekreacijskom igralištu Damir Tomljanović Gavran u Krivom Putu 31. kolovoza održani su 8. kup mladih uzgajivača (*Bambino kup*) i 11. smotra konja. Događaj je organizirao konjički klub Ana iz Senja, a suorganizatori su bili Centar za stočarstvo Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH) i Udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka Sokol, Otočac. Pokrovitelji izložbe bili su Ministarstvo poljoprivrede te Ličko-senjska i Primorsko-goranska županija. Događaj je vodio gospodin Jure Turina, predsjednik konjičkog kluba Ana, a uzgajivače, sudionike kupa mladih uzgajivača i ostale nazočne pozdravili su Dalibor Šoštarčić, dipl.ing., (ravnatelj Centra za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije), dr.sc. Marija Špehar (savjetnica v.d. ravnateljica za znanost i istraživanje HAPIH-a) i doc.dr.sc. Zdravko Barać (ravnatelj Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede), koji je i otvorio događanje. Na kupu mladih uzgajivača telad je predvodilo trinaestero djece s područja Senja, Brinja i Otočca, koja su svojim angažmanom i zainteresiranošću za uzgoj teladi pružila nadu za nastavak obiteljske stočar-

ske tradicije. Mladi uzgajivači primili su medalje za sudjelovanje Centra za stočarstvo HAPIH-a koje su im uručili doc.dr.sc. Zdravko Barać i dr.sc. Marija

Špehar (HAPIH), dok su sponzori Bambino kupa (Hrvatska mljekarska udruga, Patent Co., Alka i Širjan d.o.o.) nagradili djecu sudionike poklon paketima.